

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก

ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) ภาคการเกษตร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) ภาคการเกษตร ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้พินิจกำหนดช่วงเวลาการเผาในพื้นที่เกษตรแล้ว ซึ่งปัญหามลพิษขนาดเล็ก (PM_{2.5}) ยังคงเป็นปัญหาวิกฤติ อันจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง สมควรมีการกำหนดมาตรการเพื่อบริหารจัดการและแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่เกษตรกรรมอย่างต่อเนื่องและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็ก ไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) ภาคการเกษตร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๘”

ข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“โครงการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร” หมายความว่า มาตรการ โครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินงานอื่นใดที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือหน่วยงานในสังกัดจัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ

“หน่วยงาน” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชน ในสังกัดและภายใต้การกำกับของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

“การเผาในพื้นที่การเกษตร” หมายความว่า การเผาที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรหรือใช้หรือก่อให้เกิดผู้อื่นเผาในพื้นที่การเกษตรของตน หรือพื้นที่การเกษตรที่เกษตรกรมีสิทธิครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ดิน ในช่วงเวลาดังแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙

ข้อ ๔ ในการจัดทำโครงการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเกษตรกร ให้หน่วยงานกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยเกษตรกรจะต้องไม่มีประวัติการเผาในพื้นที่การเกษตร

ข้อ ๕ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งข้อมูลพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) ในพื้นที่การเกษตรให้กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการตรวจสอบข้อมูลของเกษตรกรที่ทำการเผาในพื้นที่ดังกล่าว โดยประสานขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการระดับหมู่บ้านหรือชุมชนที่กระทรวงมหาดไทยหรือหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกำหนด ให้พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเผาดังกล่าว แล้วแจ้งผลการตรวจสอบให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๖ ให้หน่วยงานที่มีการดำเนินโครงการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรกำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ โดยต้องไม่เป็นผู้ที่มีประวัติการเผาในพื้นที่การเกษตรตามประกาศนี้ หากพบว่าเกษตรกรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการมีประวัติการเผาในพื้นที่การเกษตรให้ถือว่าขาดคุณสมบัติการเข้าร่วมโครงการนั้น และให้หน่วยงานแจ้งผลการพิจารณาให้เกษตรกรรายดังกล่าวทราบด้วย

ข้อ ๗ ในกรณีเกษตรกรรายใดมีประวัติการเผาในพื้นที่การเกษตร เกษตรกรรายนั้นจะ不得รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรทุกโครงการ โดยเป็นการขาดคุณสมบัติในการเข้าร่วมโครงการสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรนับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๙ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๗๑ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร

ข้อ ๘ เพื่อให้การดำเนินมาตรการตามประกาศนี้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ให้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์สนับสนุนองค์ความรู้ รวมถึงการผลิตและนำเข้าสินค้าเกษตรปลอดการเผา เทคโนโลยี เครื่องจักรกลทางการเกษตร ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างแรงจูงใจด้านเศรษฐกิจ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการลดและเลิกการเผาในพื้นที่การเกษตร

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘

ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

FIRE RISK MAP

แผนที่เสี่ยงการเผาในพื้นที่เกษตร

อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี

ตำบลโคกไม้ลาย

หมู่ที่ 1
พืช : ข้าว 63 ไร่

ตำบลบ้านพระ

หมู่ที่ 9
พืช : ข้าว 303 ไร่

ตำบลไม้เค็ด

หมู่ที่ 1,3,8,9,10,11,12
พืช : ข้าว 1,953 ไร่

ตำบลลงช้างเหล็ก

หมู่ที่ 1,3
พืช : ข้าว 315 ไร่

ตำบลหน้าเมือง

2 ชุมชน
พืช : ข้าว 44 ไร่

ตำบลโนนหอม

หมู่ที่ 2,3,15,7,11
พืช : ข้าว 229 ไร่

ตำบลรอบเมือง

หมู่ที่ 1-9 ยกเว้นหมู่ที่ 6
พืช : ข้าว 3,228 ไร่

ตำบลลงพระราม

หมู่ที่ 1,6,11
พืช : ข้าว 194 ไร่

ตำบลวัดโบสถ์

หมู่ที่ 1-11 ยกเว้นหมู่ที่ 7
พืช : ข้าว 7,178 ไร่

ตำบลบางบริบูรณ์

หมู่ที่ 1
พืช : ข้าว 165 ไร่

ตำบลบางเดชะ

หมู่ที่ 2,3,7
พืช : ข้าว 1,433 ไร่

ตำบลท่าจาม

หมู่ที่ 1-12 ยกเว้นหมู่ที่ 6,11
พืช : ข้าว 2,617 ไร่

พื้นที่เสี่ยงการเผาในพื้นที่เกษตร

อำเภอเมืองปราจีนบุรี

พื้นที่เพาะปลูกข้าว 50,150 ไร่ 13 ตำบล
99 หมู่บ้าน เกษตรกร 2,258 ครัวเรือน

พื้นที่เสี่ยง 17,722 ไร่ 12 ตำบล 53 หมู่บ้าน

ตำบลหน้าเมือง 2 ชุมชน	ตำบลโคกไม้ลาย 1 หมู่บ้าน
ตำบลรอบเมือง 8 หมู่บ้าน	ตำบลโนนหอม 5 หมู่บ้าน
ตำบลวัดโบสถ์ 10 หมู่บ้าน	ตำบลไม้เค็ด 7 หมู่บ้าน
ตำบลบางเดชะ 3 หมู่บ้าน	ตำบลลงช้างเหล็ก 2 หมู่บ้าน
ตำบลท่าจาม 10 หมู่บ้าน	ตำบลบ้านพระ 1 หมู่บ้าน
ตำบลบางบริบูรณ์ 1 หมู่บ้าน	ตำบลลงพระราม 3 หมู่บ้าน

แนวทางจัดการไฟภาคการเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี

- ระยะเร่งด่วน สำรวจจัดทำข้อมูลพื้นที่เสี่ยง พื้นที่เกิดการเผา ชำซาก ประชาสัมพันธ์ สร้างความตระหนัก เรื่องผลกระทบจากการเผาในพื้นที่เกษตร และการนำวัสดุเหลือใช้ไปใช้ประโยชน์สร้างมูลค่าเพิ่ม ประสานจัดหาเครื่องอัดฟาง และเครื่องตัดตอชิงข้าวขึ้นน้ำ เชื่อมโยงตลาดจำหน่ายวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และมาตรการไฟฟ้าเป็น (พื้นที่ข้าวขึ้นน้ำ)
- ระยะกลาง จัดทำโครงการฯ เพื่อการลดการเผาในพื้นที่เกษตร และลดฝุ่นละอองขนาดเล็ก เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่น ส่งเสริม สร้างเครือข่ายปลอดการเผา ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อใช้เทคโนโลยีช่วย หรือรับซื้อฟางข้าว ปรับเปลี่ยนการผลิตพืชไร่นาสอดคล้องกับพื้นที่และความต้องการของตลาด
- ระยะยาว วิจัยคุณสมบัติของฟางข้าวขึ้นน้ำ และส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มคุณค่าแก่การเผา คิดค้น พัฒนา เทคโนโลยี นวัตกรรม ฟางข้าวขึ้นน้ำโดยไม่เพิ่มต้นทุนการจัดการไร่กับเกษตรกร

แหล่งที่มาข้อมูล

- สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ระบบติดตามพื้นที่เสี่ยงและไฟป่าของ GISTDA
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้และน้ำตกรมอุทยานแห่งชาติ สัตวป่า และพันธุ์พืช ระบบดาวรอยเผา (tamroypao.hii.or.th)
- ระบบสารสนเทศเพื่อการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองปราจีนบุรี ขอเชิญชวนพี่น้องเกษตรกร เข้าร่วมโครงการจัดการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้สอดคล้องกับพื้นที่ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตร

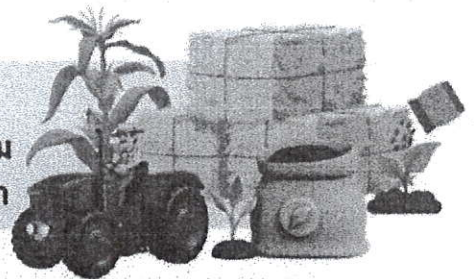
เกษตรกรไทยร่วมใจ หยุดเผาในพื้นที่การเกษตรอย่างยั่งยืน

ด้วย 3R Model : 3 เปลี่ยน

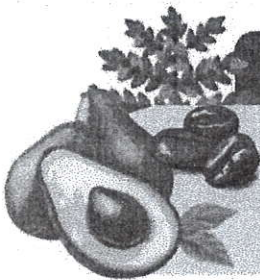
1) เปลี่ยนพฤติกรรม Re-Habit

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการปลูกพืชชนิดเดิมแบบไม่เผา โดยการนำเครื่องจักรเข้ามาช่วยในการเก็บเกี่ยว และส่งเสริมการแปรรูปเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อลดการเผา

2) เปลี่ยนชนิดพืช Replace with High Value Crops

ปรับเปลี่ยนชนิดพืชที่ปลูกบนพื้นที่สูง จากพืชไร่เป็นไม้ผล พืชเศรษฐกิจ แบบผสมผสาน ที่มีมูลค่าสูง เช่น กาแฟ อะโวคาโด มะคาเดเมีย หรือ ไม้ไผ่ หรือปลูกผักในโรงเรือน

3) เปลี่ยนเป็นพืชทางเลือก Replace with Alternate Crops

ปรับเปลี่ยนพืชทางเลือกบนพื้นที่ราบ เปลี่ยนพื้นที่นาปรัง หรือพื้นที่นอกเขตชลประทาน ให้ปลูกข้าวโพดหรือพืชตระกูลถั่วทดแทนการทำนาปรัง

กรมส่งเสริมการเกษตร

หยุดเผา
[ไม่เผาไม่เผา]

